

Tey trý FFF-ini

Oddagrein

SO brann hann aftur á - politiskur stormurin í Tinganesi - nú Framtaksgrunnurin aftur er í fokus og hesaferð skal fáa meiri eginpening.

TEY trý FFF í føroyskum vinnulívi, sum onkur speiskligi hevur samantvunnið við tey trý bannir-ordini fyrför.....hava mangan verið á lofti seinastu árin, og okkurt bendir á, at hesi fara ikki at verða minni frammi í komandi døgum, nú tá tingið skal taka stöðu til eitt uppskot frá lögmanni um at kunna konvertera lánsþening til eginpening.

UMRØDDU FFF standa fyri Fiskavirking, Fiskasøluni og Framtaksgrunninum. Fyrr vóru hetta triggjar ymsar eindir - í dag eru hesar fyrirtøkur og feløg øll partur av eini og somu fyrirtøku. At so allar húsast í somu lon yvir við Strönd í Havn sigur kanska eisini alt um hetta stóra og fyrri Føroyar so týðandi samtak. Nú er lagna teirra aftur í hondunum á okkara politikarum

STÓRUR spenningur hevur tikið seg upp, nú fólkaflokkurin hevur boðað frá, at hann fer helst ikki at taka undir við uppskoti lögmanns um at fáa skil á eginpeningin í Framtaksgrunninum. Løgmaður sigur við Sosialin í dag, at vil fólkaflokkurin ikki stuðla uppskoti hansara, so fer andstøðan á tingi helst at gera tað, tí eingin kann vera foreintur við, at Framtaksgrunnurin fer fyri bakka.

NÚ fáa vit so eina viðgerð á tingi um málið, og enn er heilt óvíst, hvat andstøðan fer at gera. Men ein skilur væl andstøðuna, um hon ikki enn einaferð vil bjarga sitandi samgongu. Hinegin skilur ein eisini lögmann, tá hann sigur, at málið er so álvarsligt, at flokkarnir á tingi hava ikki løyvi at misbrúka tað politiskt.

LØGMAÐUR biður um stuðul frá andstøðuni og roknað við at fáa hana. Hann visir til andan í stýrisskipanarlógini. Kann vera at lögmaður hevur grein í sínum máli, men tá má hann eisini sjálfur siggja til at liva upp til andan í hesi lóg, tvs. at taka andstøðuna meira við og at lurta meira eftir henni, tá hon leggur mál fram. Tú kanst ikki sum lögmaður fyrst krevja av eini andstøðu, at hon skal liva upp til demokratiska og sakliga andan í eina stýrisskipanarlóg, og samstíðis seta somu andstøðu til viks, tá henda hevur brúk fyri, at lögmaður livir upp til sama demokratiska anda í somu lóg.

TAD kundi sæð út sum um vit fáa eina styrkiroynd í tinginum og í Tinganesi, nú lögmaður er farin á uttanlandsvitjan. Kann tað hugsast, at lögmaður fer at fáa somu viðferð sum mangir av teimum afrikonsku leidarumum, tá hesir fara í onnur lond at vitja ella halda summarfrí? Teir verða frákoyrdir. Spurningurin um eina misálitisvátan á lögmann hevur verið frammi áður. Tað hevur ljóðað, at onkur hevur umhugað eina slíka, nú meðan hann er burtstæddur. Vit ivast tó stórliga í, um tingmenn tora at taka slíkt stig, hóast tað er hetta, sum ikki minst fleiri fólkafloksmenn innast inni ynskja. Men sum ríkisumboðið segði við statsminstaran: fólkafloksmenninir gera alt fyri at gera H..... heitt í Tinganesi, men teir fara ongantíð longur enn út á kantin. Og øll vit vita hví. Fólkaflokkurin livir ju av at blása og hava mjøl í munnum í senn. Og vit fara at siggja hann aftur hesaferð leggja seg fyri fótturnar á sambandshövd- inganum. Spurningurin er, hvussu leingi javnað- arflokkurin og tjóðveldisflokkurin skulu finna seg í at vera stuðlar hjá eini stjórn, sum er so rúskandi ósamd og sum so sjáldan tekur teir við uppá mál! Spurningurin er so, um tað er ábyrdarleyst og meiningsleyst, sum lögmaður málber seg, at lata Framtaksgrunninum fara fyri bakka í eini slíkari politiskari styrkiroynd.

Sosialurin

Sverre Midjord skriar:

Útjaðarin hevur krav uppá eina útjavning av almennum arbeiðsplássum

Tað tókist sum um lögtingslimir nú hava fingið eitt mál at viðgera sum møgulega vil elva til eitt orðaskifti, ikki bara um eitt mál, har eginpeningurin hjá Framtaksgrunninum verður umrøddur, men eisini, og tað er tað mest avgerandi, útlíking av arbeiðsplássum til teir partar av landi okkara, sum eru í arbeiðsloysi og teir partar orsakað av sentraliseringini av øllum almennum tiltøkum nú eru hött við arbeiðsloysi. Og hvat vilja so lögtingslimir gera við hetta. Tora teir at seta fingurin á har, sum trupulleikarnir eru! Tað vil sjálfandi verða umrøtt, hvussu pengarnir, teir almennu, í Framtaksgrunninum eru viðfarnir og hvørja nýttu teir hava gjørt fyri tað føroyska samfelagið.

Tað bleiv í sínari tíð sagt, at eingin aktivur politikari skuldi hava nakra ávirkan í teimum avgerðum, sum tiknar blivu av teimum, sum vóru valdir at umsita grunnin, men tó vóru tað tveir, sum hava buktina og báðar endarnar, og sum teir ein-

astu, id kunna krevja broytingar. Tað eru lögmaður fyri okkara part og statsministerin fyri hin part og longu her eru vit á skeivari leið, tá sagt verður, at politikkarnar ikki skulu røra fingurin við hetta mál. Hesir báðir nevndu eru leidarar av samgongum og sum slíkir fram- treynarar í tí politiska spælinum. Hetta verður møgulega nú broytt, men tað er ikki nokk.

Tað er greitt, at fólkaflokkurin nú fær tann møguleika, sum teir í hvussu so er úteftir hava sagt seg vilja gera brúk av. Teir hava dyrgt eftir hesum, men teimum líkt, fara teir einki at gera. Teir finna undan- stökkningar, soleiðis at teir sleppa frá at taka stöðu. Tað er fólkaflokksins sterka stöða. Tað minnir ikki lítið um orð danska statsmin- starans Jens Otto Krag, sála: »Vit hava eina stöðu til vit taka eina aðra«.

Tí fara teir einki at gera við hetta málið, og tað fær heldur ongur avleiðing, tí teir arbeiða í einari sam- gongu, sum vit í javnaðar-

flokkinum góvu teimum lyklarnar til, og við at sleppa teimum framat hava vit ábyrgd av tí, sum er farið fram og tað, sum framvegis kemur at verða fram. Teir eru ikki lidnir við ætlan sína. Tað eru mál og tiltøk, sum enn liggja á láni, og sum teir vilja fremja. Ein av teirra framstandandi ting- limum segði: »Vit vera sitandi, tí tað eru mál, sum vit nú kunnu fremja saman við sambandinum, sum vit ikki fáa fram saman við javnaðarflokkinum«. So uttan mun til hvat hvør einstakur fólkaflokkurinn sigur í einum orðaskifti um misnøgd teirra við Framtaksgrunnin so kemur eingin broyting at henda. Teir verða sitandi til seinastu løtu, og eg skilji teir væl, tí uttan fyri eina samgongu fær ein einki fram.

Í sambandi við møgulegar broytingar í Framtaksgrunninum verður spurningurin til flokkarnar á lög- tingi: hvussu ætla tit at byrgja fyri fráflytingini frá útjaðaranum til miðstaðar- økið! Hvat ætla tit at gera

við tað tiltakandi arbeiðs- loysið út um landið, har bert fiskatilvirking er grundar- lagið undir tilverðini hjá útjaðaranum! Hvørja stöðu hava lögtingslimir til ætlaninar hjá Framtaksgrunn- inum at útbýggja og nýmót- ansgera fiskavirkid í Tórshavn!

Verður hetta fram og øll framtíðar fiskatilvirking verður á miðstaðarøkinum, tá er avtoftingin ein veru- leiki.

Sverre Midjord

Lesarabrøv

Privatisering/liberalisering skal tæna brúkararanum

Sitandi samgonga hevur sett sær sum eitt mál at privati- siera nakrar stovnar, sum í dag virka undir almennum regi.

Vanliga kemur privatiser- ing upp á tal fyri á tann hátt at fáa eina betri tænastu. Eina meira líðliga og til- lagandi tænastu - fyri brúkar- an. Og hetta er vert at hava sær fyri eyga. Enda- málið er at bjóða borgaranum eina betri tænastu ella somu tænastu fyri minni pening.

Klárar privatiseringin ikki at bjóða hetta, so er ikki meining við privatisering.

Privatisering er kanska ikki eitt vælegnað orð at brúka í hesum samanhangi. Tí tú kanst fáa tann tanka, at alt alment virksemi verður nógv betur rikið bert tað er privat. Hetta nýtist ikki at vera so og er tað heldur ikki. Intensionin við privati- sering er at fáa koma nýkur element frá fría marknaðar- búskapinum at hava ávirk- an. Hetta hendir bert um ein

ella onnur kappingar- mekanisma fær virkað.

Hugsu vit okkum ein stovn ella eina tænastu, sum í dag verður rikin við al- mennum monopoli. Her manglar kappingar- element- id. Skipanin kann gerast stírvín. Síðan verður stovnurin ella tænastan privati- sierað yvir eitt privat mono- poli. Her manglar aftur kappingar- elementid. Hetta seinna er privat men ikki liberalt. Tí er tað at siga at privatisering kanska ikki er

eitt vælvalt orð at brúka.

Verður talan um privati- seringar, sum ikki geva brúkararanum ein liberalan veruligan valmøguleika, so mugu vit siga frá.

Privatisering/liberali- seringin skal tæna brúkar- anum og geva honum ein veruligan valmøguleika.

Terje Davidsen,
lögtingsmaður

Minnist til haldaragjaldið!